

Общи есенно–зимни грижи в овощната градина

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.11.2023 Брой: 11/2023

През невегетационния период на овощните видове се извършват редица **профилактични растителнозащитни мероприятия**, като основно се използват агротехнически и механични методи. С провеждане на същите се намалява значително броят на третиранията с пестициди през следващата вегетацията, а това допринася за опазване на ползната фауна и получаване на качествена продукция без пестицидни замърсявания. Някои от задължителните мерки за този период са следните:

- Изсъхналите дървета се изкореняват, изнасят и изгарят, с което се унищожава натрупаната зараза от **корояди, дървесинояди, шарка по сливата, бактериално изсъхване** и множество други вредители;
- Старата и напукана кора на ствола се премахва и изгаря - там зимуват **плодовите червеи**, някои видове **акари** и др;
- Гъсеничните гнезда и изсъхналите и мумифицирани плодове, останали по дърветата, се събират и унищожават. Те са източник на зараза от някои **листогризещи гъсеници, бадемов семеяд, кафяво гниене** и др.;

- Изсъхналите и нападнати стъбла и издънки на касиса и малината от **стъкленка, агрилус, галица, малинов молец, сиви листни петна, антракноза, дидимела** и др. се изрязват, изнасят и изгарят.
- Обработката на почвата има съществена роля в борбата с болестите, неприятелите и плевелите. След провеждане на механичните растителнозащитни мероприятия, площите се изорават или прекопават на дълбочина 18-20 см в реда, а в близост до стволите - на 8-10 см. По този начин се заравят листата и намиращата се върху тях зараза (**гномониоза по кайсията, струпясване по ябълката и крушата, червени листни петна по сливата** и др.), унищожава се значителна част от зимуващите форми на редица вредители и се създават неблагоприятни условия за зимуването им.
- В котловинните, полупланинските и планински райони, където има опасност от **измръзване**, стволите и дебелия скелетни клони на дървета се варосват до настъпване на студове. Така се избягва неравномерното нагряване през денонощието и се намалява риска от измръзване.
- За предпазване на младите дръвчета от **зайци, полски мишки** и други **гризачи**, те се обвиват с подръчни материали - велпапе, полиетиленови материали и др.;
- Местата за съхранение на овощен посадъчен материал на открито се ограждат с телена мрежа срещу **зайци**, а за борба срещу **мишевидните гризачи**, които повреждат корените и кореновата шийка, се залагат подходящи готови примамки.

Семкови овощни видове – ябълки, круши

Огнен пригор

За нашата страна болестта е с най-голямо икономическо значение, поради загубите, които нанася предимно на семковите овощни видове - круша, дюля, ябълка. Заразените дървета се познават по характерните кукообразно извити от върха надолу и изсъхнали млади леторасти, клони с изсъхнали почернели листа и плодове, които остават по дърветата и не окапват.

Методи и средства за борба

Агротехнически мероприятия:

Санитарна резитба за отстраняване на заразени леторасти и клони

- През периода на зимния покой болните клони и клонки се изрязват на 15-30 см под мястото на повреда, събират се в чували и се изгарят. Раните от резитбата се замазват с бял латекс или блажна боя с добавка на 1% медсъдържащи фунгициди. При силна санитарна резитба дърветата се пръскат с медсъдържащи продукти;

- Внимателно се изстъргват с остър нож раковините по стволите и дебелия клони и раните се замазват с бял латекс или блажна боя с добавка на 1% медсъдържащ продукт за растителна защита. Стърготините от почистените раковини се изгарят;

- Инструментите за резитба след всеки отрез се дезинфекцират с 10% белина или спирт за горене - разреден с вода в съотношение 3:1.

Химична борба:

Зимно пръскане с разрешените за целта медсъдържащи фунгициди.

Обикновена крушова листна бълха

Обикновената крушова листна бълха е повсеместно разпространена в цялата страна и се среща във висока численост в почти всички крушови насаждения. Вреди само по крушата. По-силно се нападат сортове с дълъг и продължителен растеж на леторастите. Освен основните повреди (смучене на сок от пъпките, цветните части, листата и плодовете), тя пренася микоплазма - причинител на болест, предизвикваща закръняване и загиване на крушовите дървета. През периода май-октомври бълхите снасят яйцата си по единично или във верижка по горната и долната страна на листата, близо до нерватурата. Възрастните индивиди от пето поколение се появяват в края на септември – началото на октомври. При понижаване на температурите през ноември те преминават в местата на зимуване – под напуканата кора на дърветата или под окапалите листа.

Необходимо е в периода края на септември - началото на октомври (след прибиране на плодовете) и при отчетена висока плътност от възрастни индивиди и ларви, да се проведе пръскане с разрешените инсектициди срещу пето поколение на неприятеля. С това третиране ще се намали популационната плътност за следващата година.

Крушов пёкoproбивач

Неприятелят развива едно поколение годишно и напада само крушата. Обикновено през третата десетдневка на месец септември - началото на месец октомври се наблюдава активизиране на брёмбарите. Те се хранят с листните и плодни пёпки в продължение на 10 - 12 дни. Повредените плодни пёпки на крушата не се развиват, изсёхват и напролет окапват. При топло и тихо време започва яйцеснасянето. Женските индивиди снасят яйцата си, като прогризват канал в смесените пёпки и на дёното им полагат по едно яйце. Снесените през есента яйца остават да зимуват и ларвите от тях се излюпват на следващата пролет. Развитието на ларвите протича изцяло във вътрешността на пёпките.

Поради скрития начин на развитие на ларвите, борбата се провежда и е ефикасна само ако се провежда срещу активно хранещите се възрастни насекоми, преди яйцеснасяне. Ето защо от края на септември крушите трябва да се наблюдават и периодично да се правят отчитания. За да се открият брёмбарите, е необходимо под короната на дървото да се постави платнище и ако след силно стрёскване на клоните се преброят повече от 5 до 8 брёмбара, химичната борба е наложителна.

Третиранията за крушовата листна бёлха засягат и крушовия пёкoproбивач.

Костилкови овощни видове – праскови, кайсии, сливи, череши се третират с разрешените медсёдържащи продукти за растителна защита (при 70% окапали листа), за да се предпазят от бактериално изсёхване, сачмянки, кёдравост по прасковата, кривули по сливата, ранно кафяво гниене и др.